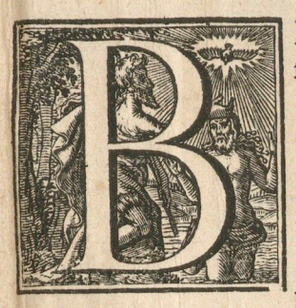
BELGIVM VETVS.

BELGII vocabulum, quo Cæsar non semel in suis de bello Gallico Commentariis utitur, diu multumque suos torsit lectores. Horum namque una pars, urbem à Cæsare, eo designari existimant, quam alii, inter quos Guicciardinus & Marlianus *Beauvois* in Gallia; alii *Bavais* in Hannonia interpretantur, inter quos sunt B. Vigenereus & patrii nostri Annales. Doctissimus Goropius Bellovacos populos sub eo notatos voluit. Sunt qui Cæsarem credunt Belgium pro Belgica, ut Livius Samnium pro Samnitum regione usurpasse, cujus sententiæ Glareanus est. Ioannes Rhellicanus dicit partem ea Galliæ Belgicæ comprehensam, quam autem, non nominat. H. Leodius tradit eam quæ circa Hannoniam, in qua dictum *Bavais*. Sed omissis horum omnium opinionibus, ipsum Cæsarem de suo Belgio loquentem audiamus. Is lib. 5. ubi de distributione in Belgica Legionum ait, hæc verba: *Ex quibus unam in Morinos ducendam C. Fabio Legato dedit; alteram in Nervios, Q. Ciceroni; tertiam in Essuos, L. Roscio; quartam in Rhemis, cum T. Labieno, in confinio Trevirorum, hiemare jussit: tres in Belgio collocavit: his M. Crassum Quæstorem, & L. Munatium Plancum, & C. Trebonium, legatos præfecit: Vnam legionem, quam proxime trans Padum conscripserat, & cohortes V. in Eburones.* Paulo supra eodem libro, ubi de Britannia agit, hæc leguntur: *Maritima pars (Britanniæ) ab iis incolitur, qui prædæ ac belli inferendi caussa ex Belgio transierant, qui omnes fere ex iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt.* Hic primum liquido videre est, Cæsarem sub Belgio non unam civitatem, sed plures comprehendere; deinde non totam Belgicam eo notare; cum Morinos, Nervios, Essuos, Rhemos & Eburones, quos omnes ipsemet (ut & cæteri idonei scriptores) aliis in locis, Galliæ Belgicæ populos nominat. Luce ergo clarius est, Belgium Belgicæ partem esse, quam autem, non æquè clarum. Non esse autem circa *Bavacum* (sive *Bavais*) Hannonię, ut Leodio videtur, ex eo constat, quod hoc in Nerviis situm, quos ipse Cæsar à Belgio excludit. Nec etiam circa Bellovacos fuisse credam, sed eam potius Belgicæ partem, quæ mari vicinior est & versus Septentriones exporrecta, ubi nempe confluentia maximorum fluminum Rheni, Mosæ & Scaldis, quorum ostia facilem descensum in Oceanum & inde in Britanniam præbebant. Vero quoque similius est, eos mare transiisse, qui eo assueti, hujus littora & fluviorum ripas habitabant, quam illos qui intima regionis incolebant, quibus Oceanus horror erat. Qui itaque, ex Belgio in Britanniam migravere, littoralia tantum littoralibus mutavere.

De Belgii sive Belgicæ nominis origine, non eadem etiam apud omnes sententia. Sunt qui à patrio sermone *Belgen* seu *VVelgen*, quod peregrinum significat, derivent. Alius magnæ eruditionis vir à *Belgen*, seu *Balgen*, quod irasci & pugnare notat. Annales vernaculi à Belgis, civitate ejus primaria. Sed nec in ea constituenda conveniunt, cum alter eam nunc *Bavais* in Hannonia oppidulum; alter *Veltsick* pagum circa Oudenardam interpretatur. A civitate Belgis (quæ nusquam tamen apud probatos auctores, Geographos, neque Historicos nominatur) qui Belgicam nominari credunt, eis suffragatur Isidorus libro Originum XIII. cap. IV. ubi hæc: *Belgis autem civitas est Galliæ, à quâ Belgica provincia dicta est.* Eadem ante hunc Hesychius; Βελγαῖος ἀπὸ πόλεως Βέλγης. Idem Honorius in imagine Mundi. Iustinus libro XXIV, ex Trogo nominat Belgium (Bolgium Pausanias) quendam Gallorum ducem, à quo eos nomen traxisse verisimile est iis, qui Berosо, aut potius Pseudoberoso fidem tribuunt; is enim scribit, *Belgicos* (sive Bolgicos) appellari à Belgio (aut Bolgio) Celtarum Rege. De Belgi civitate nos quædam in nostro Thesauro. Hæc autem sub judice relinquamus. Nunc Belgicæ quædam Veterum testimonia his subnectere, corollarii loco, non injucundum ducimus.

Cæsar Belli Gallici lib. I. Gallia est omnis divisa in tres partes, quarum unam incolunt Belgæ, aliam Aquitani, tertiam qui ipsorum lingua Celtæ, nostrâ Galli appellantur. Horum omnium fortissimi sunt Belgæ; propterea quod à cultu atque humanitate Provinciæ longissimæ absunt, minimeque ad eos Mercatores sæpe commeant, atque ea, quæ ad effœminandos animos pertinent, important, proximique sunt Germanis, qui trans Rhenum incolunt, quibuscum continenter bellum gerunt. Belgæ ab extremis Galliæ finibus oriuntur: pertinent ad inferiorem partem fluminis Rheni; spectant in Septentriones & Orientem solem. Et lib. 2. Reperiebat (*Cæsar*) plerosque Belgas ortos esse à Germanis, Rhenumque antiquitus transductos, propter loci fertilitatem ibi consedisse, Gallosque qui ea loca incolerent, expulisse, solosque esse, qui patrum nostrorum memoria omni Gallia vexata, Teutones, Cimbrosque intra fines suos ingredi prohibuissent; qua ex re fieri, uti earum rerum memoria magnam sibi auctoritatem magnosque spiritus in re militari sumerent. Sueton. in Tiberio lib. 9. In bello Germanico XL. millia dedititiorũ trajecit in Galliam. A. Hirtius 8. Bell. Gall. Belgæ quorum maxima virtus. Strabo lib. 4. Belgæ saga ferunt, comam alunt, braccis utuntur circa extentis. Loco tunicarum utuntur veste fissili manicatâ usque ad pudenda & nates demissa. Lana eorum aspera est, ad ipsam prope pellem detonsa; ex ea densa saga texunt, quas *lænas* vocant. Armatura illis proportione, gladius longus ad dextrum dependens latus, scutum longum, lanceæ pro proportione, & *meris* (*materis* alii legunt) tragulæ genus; nonnulli etiam arcubus utuntur & fundis; habent & lignum pili forma, quod non à mento, sed è manu torquetur, longius etiam, atq; sagitta, quo maxime utuntur ad aucupium. Humi decumbunt etiamnum plerique: sedentes in toris cibum capiunt. Cibus plerumque in lacte est, & omnis generis carnis, maxime suillis, tum recentibus tum salitis. Sues etiam in agris pernoctant, altitudine, robore & celeritate præstantes, à quibus, si quis non adsueverit, accedenti non minus est, quam à Lupo periculi. Domos è tabulis & cratibus construunt rotundas, magno impositio fastigio. Tam copiosi autem sunt iis pecudum & suum greges, ut sagorum & salsamentorum copiam non Romæ tantum suppeditent, sed & plerisque Italiæ partibus. Pleræque eorum respublicæ ab optimatibus gubernantur; antiquitus unum quotannis Principem, itemque unum belli ducem multitudo deligebat. Romanorum mandatis fere parent. Peculiare hoc habent in Conciliis; si quis dicenti obstrepat aut tumultuetur, lictor accedit stricto cultro, minis adhibitis tacere eum jubet, idque iterum ac tertio facit; eo non cessante, tan-

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Signatur: CIM 7 8111:2, [7] - -
PUBLIC DOMAIN